РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Брой 4, Април 2021

Църква „Св. Димитър Солунски“ - гр. Елхово
Снимка: Николай Стоянов

Политики и програми на правителството

Регионални политики

Европейски измерения

Програми и конкурси

Регионална статистика

Трудова заетост

Одобрен е План за 2021 - 2022 г. за изпълнение на Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България

Правителството одобри План за 2021 - 2022 г. за изпълнение на Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 - 2030 г.). Документът включва комплексни дейности и мерки в отговор на предизвикателствата, породени от застаряването на населението.

Приоритетите в плана са свързани с насърчаването на заетостта и участието на възрастните хора в обществото, както и със създаването на възможности и благоприятна среда за техния самостоятелен и активен живот на национално и регионално ниво.

В Плана са систематизирани задачи от различни отговорни институции в изпълнение на четирите приоритета, заложени в Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019-2030г.), включително мерки за преодоляване на последиците от разпространението на COVID-19.

Планът за 2021 - 2022 г. за изпълнение на Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 - 2030 г.) използва интегриран подход, включващ финансиране на набелязаните мерки чрез бюджетите на компетентните ведомства според Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. и 2022 г., Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси", други оперативни програми, финансиране по европейски и други международни проекти.

Източник: Пресслужба на Министерски съвет на Република България
https://www.gov.bg

Правителството отпусна 120 млн. лв. по бюджета на МТСП за покриване на разходи по мерки за заетост

Правителството прие постановление за одобряване на допълнителни разходи от 120 млн. лв. по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2021 г. Средствата ще се използват за покриване на разходите по мерките "Заетост за теб", "Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията от COVID-19", „Запази ме" и "Родители в заетост".

Средствата ще се изплащат от Агенцията по заетостта. Допълнителният финансов ресурс е осигурен за сметка на преструктуриране на средства по централния бюджет за 2021 г.

Източник: Пресслужба на Министерски съвет на Република България
https://www.gov.bg

117,1 млн. лв. допълнително осигури правителството за запазване на над 100 000 работни места по мярката 60 на 40

Правителството одобри допълнителен трансфер от 117,1 млн. лв. по бюджета на Националния осигурителен институт. Средствата ще се използват за изплащане на компенсации за запазване на работните места в засегнатите от пандемията от коронавирус икономически сектори по мярката 60 на 40. Чрез отпускането на допълнителния финансов ресурс над 100 000 работници и служители ще запазят своята заетост.

Допълнителните средства ще бъдат осигурени за сметка на преструктуриране на разходите и/или трансферите по централния бюджет.

Правителството одобри също така допълнителни разходи по бюджета на Министерството на икономиката за 2021 г. Предвиждането на допълнително финансиране за 2021 г. в размер на до 9 500 000 лв. ще се осигури бюджетен ресурс, общият размер на който ще позволи да бъдат подпомогнати 21 дружества, изпълняващи сертифицирани по реда на ЗНИ инвестиционни проекти на обща стойност около 606.67 млн. лв. и предвиждащи създаването на около 4 095 нови работни места. Чрез увеличение на бюджета на Министерството на икономиката за 2021 г. ще се осъществи успешна подкрепа на дружествата, изпълняващи инвестиционни проекти и създаващи значима заетост – сертифицираните по Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) инвеститори. Финансовите стимули по ЗНИ са предназначени за насърчаване на инвестициите на местни и чужди предприятия за изграждане на нови производствени мощности и създаване на дългосрочни нови работни места.

Източник: Пресслужба на Министерски съвет на Република България
https://www.gov.bg

Правителството одобри промени в Закона за опазване на околната среда

Правителството прие промени в Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Промените прецизират ключовите инструменти, свързани с комплексното предотвратяване на замърсяването от промишлени дейности и контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества. Това гарантира най-добрите екологични резултати като се засилва и ефективността на контролната дейност.

С текстовете се изпълняват препоръките на Европейската комисия (ЕК) за неизпълнение на задълженията ни по разпоредби от Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии. Промените са в отговор и на изискванията от ЕК за транспонирането на разпоредби относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) и оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда.

С промените в ЗООС се улесняват процедури по предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване, повишава се публичността и се прецизират понятия в съответствие с тези на действащата европейска и национална нормативна уредба. Изпълняват се и мерки от Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2019 - 2023 г.) за поддържането на Регистъра на регистрираните по EMAS (Схемата за управление по околната среда и одитиране) организации в България.

Източник: Пресслужба на Министерски съвет на Република България
https://www.gov.bg

До края на 2024 г. ще бъде удължен срокът за изготвяне на технически паспорти

До 31.12.2024 г. се удължава срокът за изготвяне на технически паспорти на съществуващите строежи. Това предвижда проект за изменение на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите, публикуван от Министерството на регионалното развитие и благоустройството за обществено обсъждане.

Промяната предвижда срокът да важи, както и досега, за сградния фонд – държавна, общинска или частна собственост, в т.ч. строежите смесена държавна и частна собственост или смесена общинска и частна собственост, и техническата инфраструктура. Причина за удължаването му е високата степен на несигурност, породена от пандемията от COVID-19 и последиците от нея, които могат да доведат до затруднения за собствениците на сгради да се справят времево и финансово със сега определения срок за съставяне на технически паспорти – до 2022 г.

По обобщени данни на Агенцията по геодезия, картография и кадастър към месец април 2021 г. в кадастралната карта и кадастралните регистри са регистрирани общо 2 763 240 нови и съществуващи сгради. Копия на техническите им паспорти са предоставени за 10 803 или 0,39% от тях.

Към края на 2020 г. броят на обновените съществуващи жилищни сгради с технически паспорти е малко над 2200, което в относителен дял е под 0,11 %.

Приетата от правителството Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд предвижда до 2050 година да бъдат обновени 60% от жилищния фонд и близо 17% от нежилищния, като площта на обновените сгради от целия сграден фонд се очаква да бъде над 45%. Според нея мерките за енергийна ефективност и енергоспестяване трябва да бъдат съчетани по подходящ начин с техническите мерки за устойчивост на конструкцията, безопасност в случай на пожар, хигиена, здраве и околна среда, достъпност и безопасност при експлоатация, устойчиво използване на природните ресурси. В този процес техническата паспортизация на сградния фонд ще има съществена роля за устойчивото развитие на сградния сектор.

Проектът на Наредбата за изменение на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите е публикуван в секция за „За обществено обсъждане“ на интернет страницата на МРРБ и в Портала за обществени консултации.

Коментари и становища могат да бъдат изпращани в срок до 31 май 2021 г.

Източник: Министерство на регионалното развитие и благоустройството
https://www.mrrb.bg

Всички индустриални свинекомплекси в България вече могат свободно да изнасят свинско месо за ЕС

Всички индустриални свинекомплекси в Република България вече могат свободно да търгуват месото, произведено в местни ферми и на европейския пазар, освен на българския.

Европейската комисия (ЕК) облекчава ограниченията при производството и търговията на свине и свинско месо от 20 общини в 9 области в България, в които са разположени едни от най-големите свинеферми в държавата. Разхлабването на рестрикциите в регионите, в които са били обявени огнища на заболяването Африканска чума по свинете (АЧС) при домашни свине стана възможно след многократно настояване от страна на БАБХ пред ЕК.

Базирайки се на високите резултати в борбата със заболяването при домашни свине през 2019 и 2020 година, оценени положително при одитите, извършени от ЕК, БАБХ защити пред комисията становището си, че принципите на досега действащата регионализация не следва повече да се прилагат за засегнатите области в България.

Разхлабването на ограниченията за производителите в страната е второ в рамките на месец. През март т.г. ЕК понижи рестрикциите в пет области (Разград, Добрич, Кърджали, Благоевград, област София) и община Аксаково в област Варна. На втори етап облекчението влиза в сила за общините Силистра и Стоилово (област Силистра); общините Сливо поле, Бяла, Русе, Ветово, Иваново, Борово и Ценово (област Русе); община Свищов (област Велико Търново), общините Плевен и Левски (област Плевен); общините Попово и Търговище (област Търговище); Шумен, Каспичан и Никола Козлево (област Шумен); община Сливен (област Сливен); община Видин (област Видин) и община Вълчи дол в област Варна.

Комуникацията между БАБХ и ЕК по отношение на останалите територии, за които регионализацията остава в сила, продължава.

Актуализираната регионализация ще бъде отразена в Приложение I от Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/605 на Комисията от 7 април 2021 година за определяне на специални мерки за контрол във връзка с АЧС. Новият документ заменя Решение за изпълнение 2014/709, запазвайки принципите на регионализация и рестрикциите за търговия със свинско месо, произтичащи от нея.

Напомняме, че АЧС е заболяване с икономическо отражение върху свиневъдния сектор. Месото, произведено и добито в региони, в които вирусът е бил установен, е напълно безопасно за консумация от човека.

Източник: Министерство на земеделието храните и горите
https://www.mzh.government.bg

Инфлуенца по птиците и африканска чума по свинете обсъждаха на Областната епизоотична комисия

На провелото се заседание на Областна епизоотична комисия обект на обсъждане бяха две теми – възникнали случаи на Инфлуенца по птиците на територията на област Хасково и мерки за неразпространяване заболяването африканска чума по свинете. И по отношение на двете заболявания в страната и на територията на област Ямбол има взети засилени превантивни мерки. Според ветеринарните власти от Областна дирекция безопасност на храните на територията на област Ямбол към момента няма случаи на болестта Инфлуенца по птиците и мерките се запазват, за да не се допусне навлизане на заболяването на наша територия.

За повишено внимание на фермерите и специалистите ветеринари призова д-р Добромир Димитров, директор на ОДБХ – Ямбол, за да бъдат опазени индустриалните птицеферми. На територията на област Ямбол се отглеждат между 1 милион и 1,5 милиона птици и навлизането на инфлуенца по птиците би довела до големи икономически загуби. Затова въведените от БАБХ и ОДБХ епизоотични мерки се запазват. В това число забраната за отглеждането на домашни птици от всички видове на открито, както и пазарите и изложби за птици. Специалистите напомнят, че птичето месо и продукти, добити в обект, в който е установено огнище на Инфлуенца по птиците, не представляват опасност за човешкото здраве при спазване на хигиенните правила за обработка на храни в домакинството. За заболяването Инфлуенца тип А при птиците няма ваксина и е изключително важно стопаните да спазват мерките за биосигурност в животновъдните обекти и при транспортирането на птиците извън тях.

Добрата новина за областта, по отношение на африканската чума по свинете, е че вече повече от два месеца няма регистриран случай на заболяло диво прасе на наша територия. И по отношение на това заболяване целта на властите е да се запази секторът. А на територията на област Ямбол свиневъдството е добре развито в 6 индустриални ферми, където се отглеждат 42 хил. прасета. Африканската чума по свинете не е опасна за хората, но също води до икономически щети. Към момента за ветеринарните власти е от голяма важност и заболяването да не се разпространява сред домашните прасета. За целта от ОДБХ призовава хората, които отглеждат животни да регистрират домашните си ферми. За да се случи успешно процесът на регистрация трябва в процеса да се включат и кметовете и кметските наместници по места, това каза заместник областният управител Волен Дичев и информира още, че именно тази тема ще е водеща на предстоящите заседания на Общинските епизоотични комисии.

Заседание на Щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия

На 27 април в Областна администрация Ямбол се проведе заседание на Щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия на територията на област Ямбол. Според дневния ред на заседанието, членовете на Щаба бяха запознати с актуалните заповеди и документи, от секретаря, главен инспектор Иван Динев – началник сектор в РДПБЗН Ямбол.

Той запозна присъстващите със заповедите на областния управител относно осигуряване пожарната безопасност на обектите, населените места, посевите и горите в Ямболска област по време на пожароопасния летен период на 2021 година, относно плана за информационен обмен и взаимодействие при усложнена пожарна обстановка, както и с промените в състава на Областния щаб. На мястото на господин Волен Дичев, за заместник ръководител на Щаба бе определен комисар Кольо Гяуров – директор на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението Ямбол“.

Комисар Гяуров представи пред членовете на Областния щаб анализ на пожарната обстановка през 2020 година и даде насоки за недопускане и ограничаване на последствията от пожари през 2021 година. По думите му, през лятната кампания на 2020 година, органите на ПБЗН /пожарна безопасност и защита на населението/ са участвали в пожарообезопасяването на 783 000 декара засети площи. В хода на проверките за отстраняване на предпоставките за възникване на пожари на отговорни длъжностни лица и на частни стопани са били връчени уведомителни писма, за спазване на изискванията и правилата за пожарна безопасност при извършване на дейности в земеделски земи. Във връзка с осигуряването на пожарната безопасност, по време на пожароопасния период през 2021г., РДПБНЗ организира и ще изпълни същите мероприятия. Има създадена организация, чрез средствата за масово осведомяване да бъде информирано населението относно спазването на правилата за пожарна безопасност. Към този момент съгласно заповед на комисар Гяуров се извършва подготовка на пожарната техника за работа в пролетно-летни условия.

Според анализа на РДПБЗН за периода 01.06.20г.-30.09.20г., на територията на областта са обслужени 557 произшествия, които се разпределят както следва, общ брой на пожарите – 260, от които пожари с материални загуби – 43 броя, без материални загуби – 218 броя. Аварийно спасителни и помощни операции 64 броя, лъжливи повиквания 13 броя.

През периода на изминалата година има 1 загинал гражданин, пострадали са двама. Комисар Гяуров акцентира, че броя на произшествията е най-ниският за последните 5 години.

Основните насоки, които бяха дадени за недопускане на пожари през новия летен период са стриктното спазване на правилата за пожарна безопасност, контролните органи да спират дейности или експлоатация на машини и съоръжения в горски територии и земеделски земи, които не отговарят на изискванията или създават опасност от възникване на пожари, информиране на населението относно повишена пожарна опасност през летния период, поддържане на пожарни хидранти, подобряване на взаимодействие между ведомствата.

Ръководителите на ведомства и общини, членове на Щаба, докладваха готовността си за предотвратяване на пожари и обезопасяване на водните площи и предоставиха изготвените от тях Доклади.

Областният управител и ръководител на Областния щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия на територията на област Ямбол, господин Димитър Иванов призова представителите на ведомства и общини за активен контрол с цел предотвратяване на пожароопасни ситуации, а гражданите към отговорност и спазване на всички противопожарни мерки.

Осигуряване на дози от бъдещите ваксини

Ускореното производство на ваксини срещу #COVID19 е сериозно предизвикателство пред промишлеността на ЕС.

В момента в Европа работят 53 фабрики за ваксини. Броят произведени дози се увеличава над два пъти всеки месец . В края на годината производствения капацитет на ЕС ще надхвърля 3.5 млрд. дози!

Ваксините са единственият ни шанс да се справим с пандемията. Информирайте се от достоверни източници https://bit.ly/ваксини

Източник: Представителство на ЕК в България
https://ec.europa.eu/bulgaria/home_bg

Набират се проекти за енергийна ефективност в сгради

На https://www.eeagrants.bg/novini е публикувана покана за набиране на проектни предложения по процедурата „Енергийна ефективност в сгради“, финансирана от финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г., чрез програмата „Възобновяема енергия, енергийна ефективност и енергийна сигурност“.

Целта на процедурата е обновяване на сградите и превръщането им в такива с близко до нулевото потребление на енергия.

Бюджетът на процедурата е 10.7 млн. евро. Минималният размер на проект е 200 хил. евро (391 166 лева), а максималният – 1.2 млн. евро (2 346 996 лева), като безвъзмездната финансова помощ за проект е до 100 % от допустимите разходи.

Допустими кандидати са общински администрации и държавни институции.

Допустим партньор може да бъде всяко частно или публично юридическо лице, както търговско, така и нетърговско, регистрирано като юридическо лице в страните-донори, Република България или държава извън Европейското икономическо пространство, която има обща граница с Република България, или която и да е международна организация или орган, или агенция на същата. Няма ограничения за броя на партньорите, като повече точки се присъждат при партньор от страните-донори.

Всеки кандидат може да подаде само едно проектно предложение по процедурата, в което могат да се включат една или повече сгради.

Допустими са само интервенции в сгради държавна или общинска собственост, разположени на територията на Република България. Проектното предложение следва да включва дейности, свързани с реализиране на енергоспестяващи мерки, водещи до трансформацията на сградата в сграда с близко до нулево потребление на енергия. Сгради, в които не са изпълнени мерки по конструктивно възстановяване/усилване, ако са предписани като задължителни в техническото обследване, са недопустими за подкрепа. Мерките, за които се кандидатства следва да са препоръчани с Доклад от обследване за енергийна ефективност.

Обект на интервенции е инфраструктура с неикономическо предназначение, която е за изпълнение на обичайните функции на съответната публична администрация.

За да бъде допустим за финансиране проектът, е необходимо наличие на следната проектна готовност:

Доклад от обследването за енергийна ефективност, изготвен от лице, вписано в публичния регистър по чл. 44, ал. 1 от ЗЕЕ в съответствие с наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ и Резюме на Доклада от извършеното обследване за енергийна ефективност;

Инвестиционен проект, изготвен в съответствие с изискванията на ЗУТ и подзаконовата нормативна уредба към него, във фаза технически или работен проект, който (когато е приложимо) е съгласуван и одобрен съгласно изискванията на ЗУТ;

Всички необходими документи, издадени в резултат на административни, съгласувателни и договорни процедури, съгласно приложимата нормативна уредба (ако са необходими такива съгласно българското законодателство).

Продължителността на изпълнение на всеки проект не следва да надвишава 24 (двадесет и четири) месеца. **Крайният срок за кандидатстване е 17:00 часа на 10 ноември 2021 г. през електронната система ИСУН.**

В рубриката **„РЕГИОНАЛНА СТАТИСТИКА"** ви представяме актуална информация на Националния статистически институт. Данните се отнасят за област Ямбол и са предназначени за всички групи потребители. Рубриката „Регионална статистика" се изготвя със съдействието на Териториално статистическо бюро – Югоизток, отдел Статистически изследвания - Ямбол, ж.к. "Златен рог" №20, гр. Ямбол 8606, ПК – 655, тел: 046/68 63 14.

Преброяване 2021
www.census2021.bg

ДЕЙНОСТ НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 2021 ГОДИНА

През месец февруари 2021 г. в област Ямбол са функционирали 16 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 340, а на леглата - 615. В сравнение с февруари 2020 г. общият брой на местата за настаняване се увеличава с 6.7%, а на леглата в тях - с 15.8%.

Общият брой на нощувките във всички места за настаняване, регистрирани през февруари 2021 г., е 1 544, или с 34.5% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година.

Пренощувалите лица в местата за настаняване през февруари 2021 г. намаляват с 42.5% в сравнение със съответния месец на 2020 г. и достигат 717. Те са реализирали средно по 2.2 нощувки. Пренощувалите чужденци са 59, а пренощувалите българи са 658. Чуждите граждани са реализирали средно по 4.9 нощувки, а българските - средно по 1.9 нощувки.

С най-голям относителен дял на реализираните нощувки в местата за настаняване от чужденци в област Ямбол са: Полша - 26.5%, Румъния - 23.7% и Германия - 14.4%.

Общата заетост на леглата в местата за настаняване през февруари 2021 г. е 9.0%. В сравнение със същия месец на предходната година заетостта на леглата намалява с 8.1 процентни пункта (фиг.1).

Фиг.1. Заетост на леглата в местата за настаняване в област Ямбол по месеци

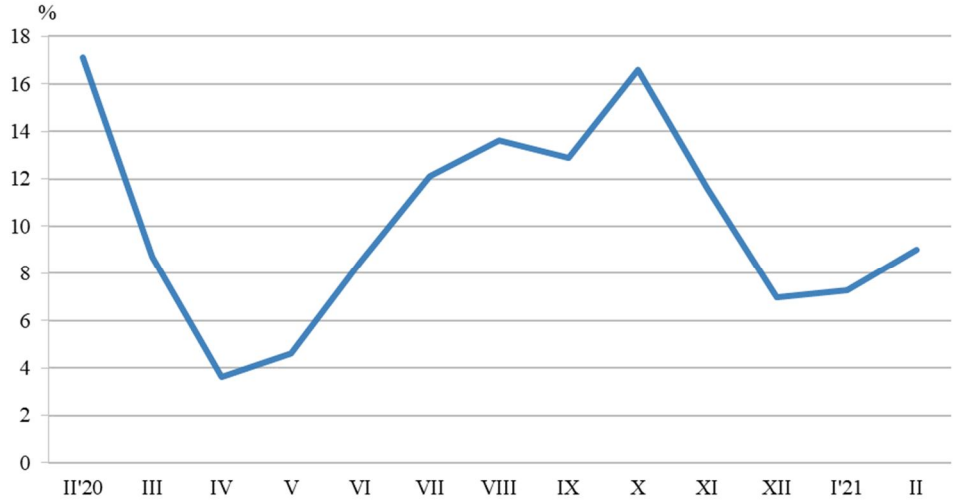

Приходите от нощувки през февруари 2021 г. в областта достигат 69 897 лв., или с 25.6% по-малко в сравнение с февруари 2020 година. Регистрирано е намаление както в приходите от чужди граждани - с 45.2%, така и от български граждани - с 14.0% (фиг. 2).

Фиг.2. Приходи от нощувки в местата за настаняване в област Ямбол по месеци

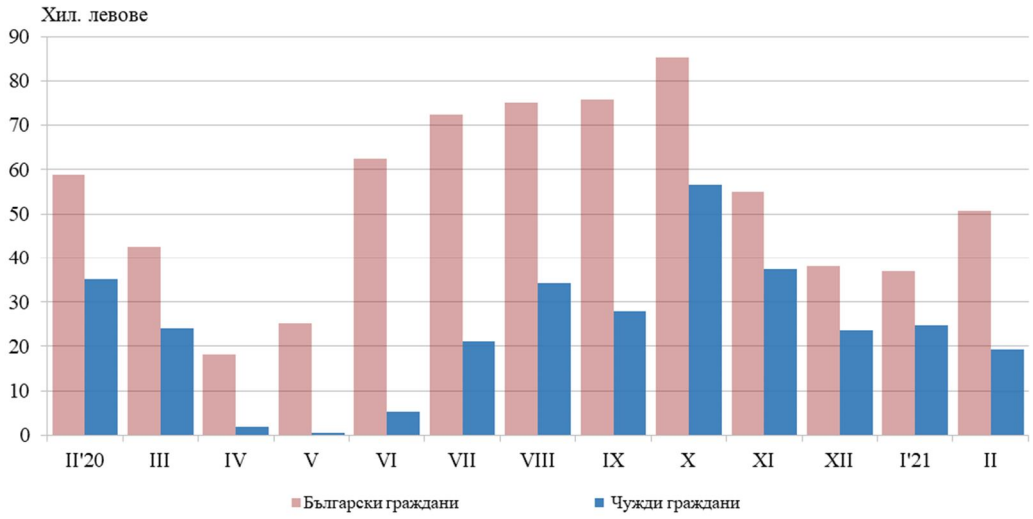

Методологични бележки

От 2012 г. статистическото изследване на **дейността на местата за настаняване** се провежда месечно в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

В наблюдението се включват категоризираните хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния отчетен период.

В показателя **други места за краткосрочно настаняване** са обхванати вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други места за краткосрочно настаняване.

Легладенонощия в експлоатация е максималният капацитет на разкритите легла за всеки ден от отчетния месец.

В **приходите от нощувки** в местата за настаняване са включени сумите, заплатени от гостите, без стойността на допълнителните услуги.

Повече информация и данни за местата за настаняване могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ на следния линк: http://www.nsi.bg/Туризъм.

БРАЧНОСТ И БРАКОРАЗВОДНОСТ В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Бракове

През 2020 г. в област Ямбол са регистрирани 355 юридически брака - със 167 по-малко спрямо предходната година, а коефициентът на брачност[1] е 3.0‰. От всички регистрирани бракове 71.8% (255) са сред населението в градовете. В селата са сключени 100 брака.

Най-много са сключените граждански бракове при жените, съответно 65.4%, във възрастта от 20 до 34 години, а при мъжете, във възрастта от 25 до 34 години - 49.3%.

За 88.2% от мъжете и 85.9% от жените, сключили граждански брак през 2020 г., той е бил първи.

По показателя „предишно семейно положение при сключване на брака", най-голям е броят на неженените мъже - 313, следван от разведените - 34. При жените също най-голям е броят на неомъжените - 305, следван от броя на разведените - 46.

Фиг. 1. Коефициенти на брачност и бракоразводност в област Ямбол (На 1 000 души)

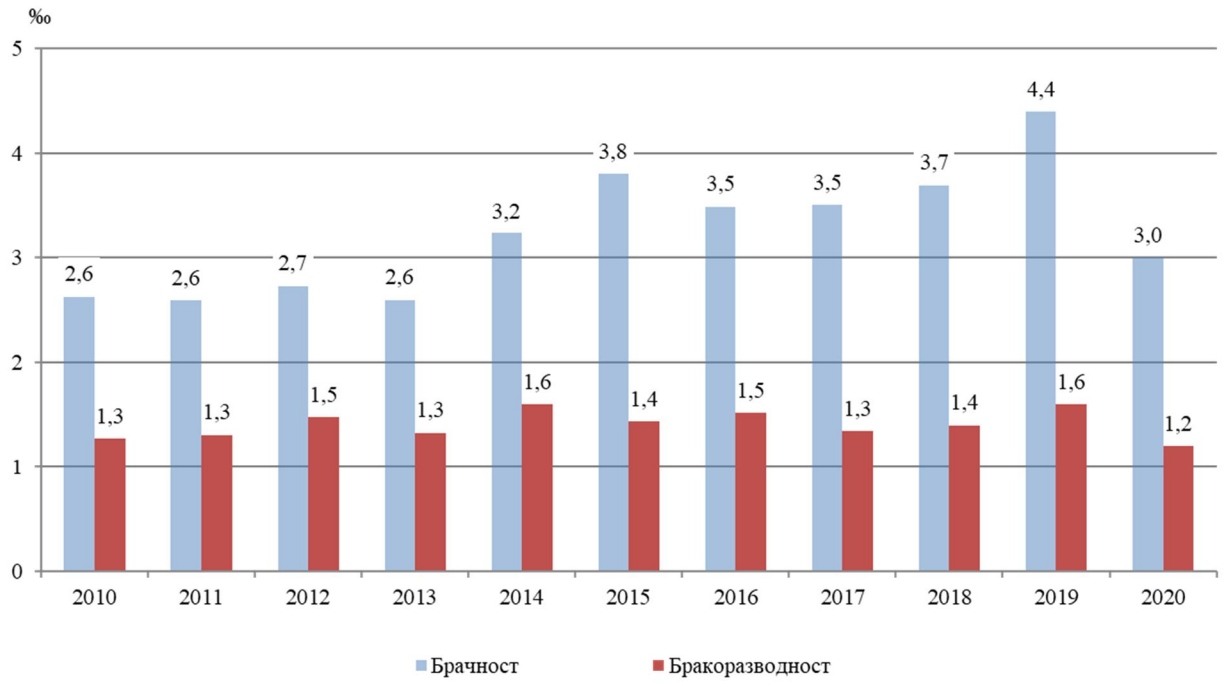

[1] Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

Разводи

През 2020 г. разводите в област Ямбол са 138, като спрямо 2019 г. броят им се намалява с 27.0%. От всички прекратени бракове 77.5% се отнасят за населението в градовете.

Разводът не е бил първи за 7.2% от мъжете и жените, разтрогнали своите бракове през 2020 година.

Най-голям е делът на разводите при мъжете (34.8%) и жените (31.9%) във възрастовата група от 40 до 49 години.

Фиг. 2. Бракоразводи в област Ямбол по възраст на разведените съпрузи през 2020 година

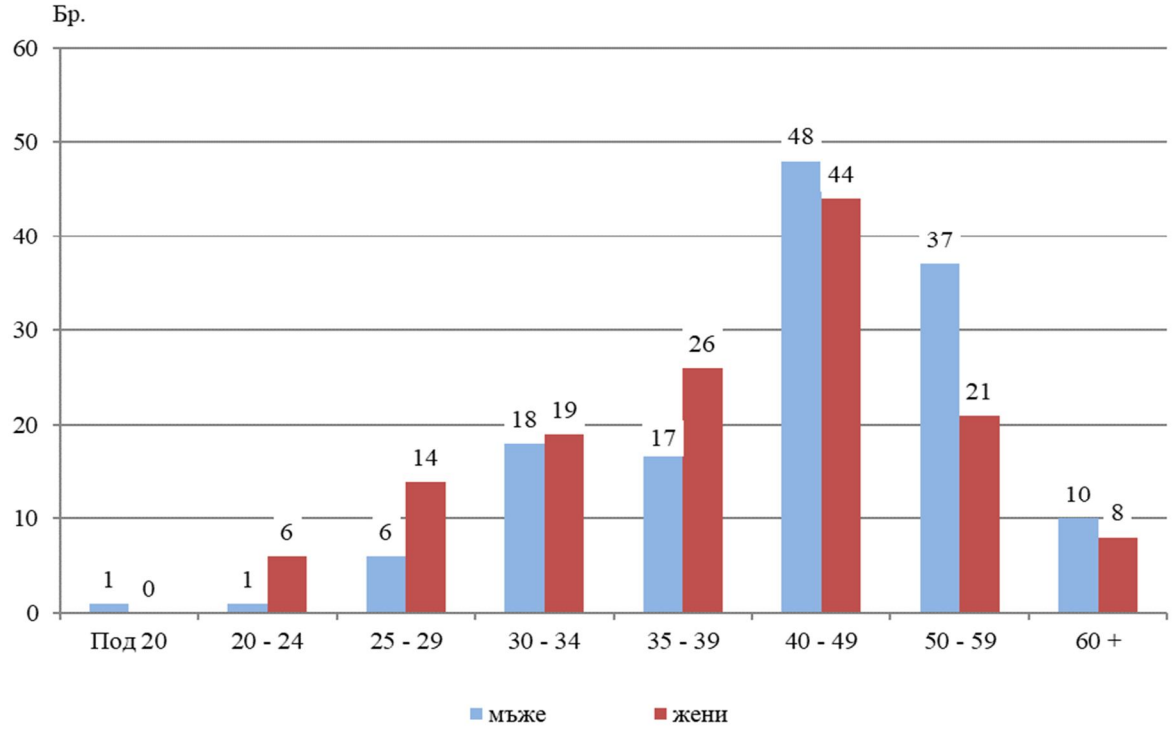

Методологични бележки

При изследване на брачността и бракоразводността се наблюдават съвкупността на регистрираните юридически бракове и прекратените бракове със съдебно решение. Единиците на тези съвкупности се регистрират в момента на тяхното настъпване и техният брой се установява към 31.12. на съответната година.

Източник на данните за браковете и бракоразводите е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН). Браковете и бракоразводите се регистрират чрез документ-образец ЕСГРАОН-ТДС: "Съобщение за граждански брак", "Съобщение за прекратен граждански брак".

При статистическата обработка на данните за брачността и бракоразводността, браковете и бракоразводите са разпределени в регионален аспект според административно-териториалното деление на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) по „настоящ адрес”.

При изчисляване на коефициентите на брачност и бракоразводност се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Повече информация и данни за сключените бракове и прекратените бракоразводи могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ на следния линк http://www.nsi.bg/bg/

ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Брой и структури на населението

Населението на област Ямбол към 31 декември 2020 г. е 116 486 души, което представлява 1.7% от населението на страната. По брой на населението областта се нарежда на 22-ро място след област Кюстендил (116 619 души) и пред област Търговище (110 027 души). В сравнение с 2019 г. населението на област Ямбол намалява с 849 души, или с 0.7%.

В област Ямбол **мъжете са 56 961 (48.9%), а жените - 59 525 (51.1%)**, или на 1 000 мъже се падат 1 045 жени през 2020 година.

Разпределението по общини е както следва: на 1 000 мъже в община Ямбол се падат 1 081 жени, следват общините Елхово - 1 024, Тунджа - 1 001, Болярово - 988 и община Стралджа - 985 жени.

Към 31.12.2020 г. **децата до 15 години са 17 704, или 15.2% от общия брой на населението в област Ямбол**, като спрямо 2019 г. относителният им дял се увеличава с 0.1 процентни пункта.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в община Стралджа - 18.5%, следват общините Ямбол - 16.4%, Елхово - 13.3%, Болярово и Тунджа - с 11.9%.

През 2020 г. в област Ямбол **лицата от 15 до 64 навършени години са 70 312 души, или 60.4% от общия брой на населението в област Ямбол** и спрямо 2019 г. относителният им дял намалява с 0.1 процентни пункта.

Относителният дял на населението от 15 до 64 навършени години е най-висок в община Ямбол - 63.0%, следват общините Елхово - 60.5%, Болярово - 56.8% и Стралджа - 56.5%. Най-нисък е делът на посочената група в община Тунджа - 55.3%.

В края на 2020 г. **лицата на 65 и повече навършени години са 28 470, или 24.4% от населението на областта**, и в сравнение с 2019 г. делът на населението в тази възрастова група се запазва.

Делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в общините Тунджа (32.8%), Болярово (31.2%), Елхово (26.2%) и Стралджа (25.0%). Най-нисък е делът на възрастното население в община Ямбол (20.6%).

Към 31.12.2020 г. **общият коефициент на възрастова зависимост[2] в област Ямбол е 65.7%**, т.е на всеки 100 лица в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат 66 лица в активна възраст, като в сравнение с 2019 г. има нарастване с 0.3 процентни пункта.

Най-неблагоприятен е коефициентът на възрастова зависимост в община Тунджа (80.8%), следват общините Стралджа (77.1%) и Болярово (76.2%). Сравнително по-благоприятен е този коефициент в общините Елхово (65.4%) и Ямбол (58.6%).

[2] Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в «зависимите възрасти» (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в «независимите възрасти» (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

Средната възраст на населението в област Ямбол в края на 2020 г. е 45.2 години, като в сравнение с предходната година тя се запазва.

През 2020 г. възрастовите граници за пенсиониране за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 6 месеца за жените и 64 години и 3 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2020 г. е 65 306 души, или 56.1% от цялото население на областта, като мъжете са 34 840, а жените - 30 466. Относителният дял на трудоспособното население се увеличава с 0.1 процентни пункта спрямо предходната година.

Към края на 2020 г. над трудоспособна възраст са 32 269 души, или 27.7%, а под трудоспособна възраст - 18 911 души, или 16.2% от населението на областта. Спрямо предходната година относителният дял на населението над трудоспособна възраст намалява с 0.2 процентни пункта, а на населението под трудоспособна възраст се запазва.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2020 г. това съотношение е 65.

Териториално разпределение на населението

Към 31.12.2020 г. в градовете на област Ямбол живеят 80 115 души, или 68.8%, а в селата - 36 371, или 31.2% от населението на областта.

В съответствие с административно-териториалното устройство на страната област Ямбол е разделена на 5 общини.

Най-малка по брой на населението е община Болярово, в която живеят 3 461 души, или 3.0% от населението на областта, а най-голяма е община Ямбол с 64 435 души (55.3%). Спрямо 2019 г. населението в общините Болярово, Елхово и Ямбол намалява, като най-чувствително е намалението в община Ямбол - 4.1%, а най-малко в община Елхово - 0.8%. Населението на общините Тунджа и Стралджа се увеличава, съответно с 8.4 и 2.6%.

Към края на 2020 г. населените места[3] в област Ямбол са 109, в т.ч. 4 града и 105 села.

Най-големият град в областта е областният център гр. Ямбол, който е с население 64 435 души, а най-малък е гр. Болярово - 1 077 души.

---

[2] Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

[3] Разпределението на населението по населени места в края на годината е резултат от неговото естествено и механично движение, а така също и от административните промени в селищната структура на страната.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационната система „Демография" в Националния статистически институт.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживеене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години.

Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

Повече информация и данни за броят и структурата на населението могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ на следния линк: http://www.nsi.bg/bg/node/2920

РАЖДАЕМОСТ, СМЪРТНОСТ И ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Раждаемост

През 2020 г. в област Ямбол са регистрирани 1 109 родени деца, като от тях 1 098 (99.0%) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените остава непроменен.

Коефициентът на обща раждаемост[3] в област Ямбол през 2020 г. е 9.4‰ и в сравнение с 2019 г. се увеличава с 0.1 промилни пункта.

Броят на живородените момчета е 590, а на живородените момичета - 508.

В градовете и селата на област Ямбол живородени са съответно 782 и 316 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 9.6‰ и в селата - 8.9‰.

С по-висок от общия за областта коефициент на раждаемост са общините Стралджа - 11.0‰ и Ямбол - 9.7‰, а с по-нисък от общия за областта коефицент на раждаемост са общините Тунджа - 8.7‰, Болярово - 8.6‰ и Елхово - 7.8‰.

Към 31.12.2020 г. броят на жените във фертилна възраст (от 15 до 49 години) е 21.5 хил. като спрямо предходната година той намалява с 0.4%.

Броят на децата, родени от майки под 20 години е 260 през 2020 г. и в сравнение с 2019 г. броят им се увеличава с 5.7%.

Тоталният коефициент на плодовитост[4] е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. **През 2020 г. средният брой живородени деца от една жена в област Ямбол е 2.08**, докато през 2019 г. той е бил 2.06 деца.

Средната възраст на жените при раждане на първо дете намалява от 24.8 години през 2019 г. на **24.3 години през 2020 година.**

През 2020 г. броят на живородените извънбрачни раждания в област Ямбол е 737, или 67.1% от всички живородени, което е с 1.0 процентен пункт повече в сравнение с 2019 г. (66.1%).

Най-висок е относителният дял на извънбрачните живородени деца в общините Болярово (86.7%) и Стралджа (83.5%), следвани от общините Елхово (74.3%), Тунджа (69.9%) и Ямбол (60.9%).

Смъртност

През 2020 г. в област Ямбол нивото на общата смъртност се увеличава. Броят на умрелите е 2.4 хил. души, а **коефициентът на обща смъртност**[5] **- 20.9‰** и спрямо предходната година се увеличава с 2.9 промилни пункта.

[3]Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.
[4]Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.
[5]Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Смъртността сред мъжете в област Ямбол (22.5‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (19.5‰). През 2020 г. на 1 000 жени умират 1 102 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (29.2‰) отколкото в градовете (17.4‰). С най-висок коефициент на смъртност е община Болярово (36.5‰), следват общините Тунджа (28.8‰), Стралджа (22.5‰), Елхово (21.4‰) и Ямбол (17.1‰).

През 2020 г. в област Ямбол са починали 9 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност е 8.2‰.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението.

През 2020 г. в резултат на отрицателния естествен прираст, населението на област Ямбол е намаляло с 1 351 души. Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествен прираст** в област Ямбол, е минус 11.5‰. Коефициентът на естествен прираст в градовете е минус 7.8‰, а в селата - минус 20.3‰.

Всички общини в областта също са с отрицателен естествен прираст, като община Ямбол е с най-висок коефициент на естествен прираст - минус 7.4‰. Следват общините Стралджа (-11.5‰), Елхово (-13.6‰), Тунджа (-20.1‰) и Болярово (-27.9‰).

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст, представляващ разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година, който за област Ямбол е положителен - 502 души. **Коефициентът на механичен прираст** е 4.3‰ и в сравнение с 2019 г. се увеличава с 8.9 промилни пункта.

Методологични бележки

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирания, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

Повече информация и данни за раждаемостта, смъртността и миграционните процеси са достъпни в ИС „Инфостат" (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=4) и на сайта на НСИ, раздел „Население - демография, миграция и прогнози" http://www.nsi.bg/bg/node/767.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

През 2020 г. **на отчет[6] в детските педагогически стаи в област Ямбол са водени** 183 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2019 г. броят им намалява с 16, или с 8.0%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС в област Ямбол малолетни и непълнолетни лица през 2020 г. са:

непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 73.2%;
малолетни (8 - 13 години) - 26.8%;
момчета - 160 (87.4%);
учащи - 120 лица (65.6%);
живеят в криминогенна среда - 162 лица (88.5%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет в ДПС в област Ямбол през периода 2016 - 2020 година

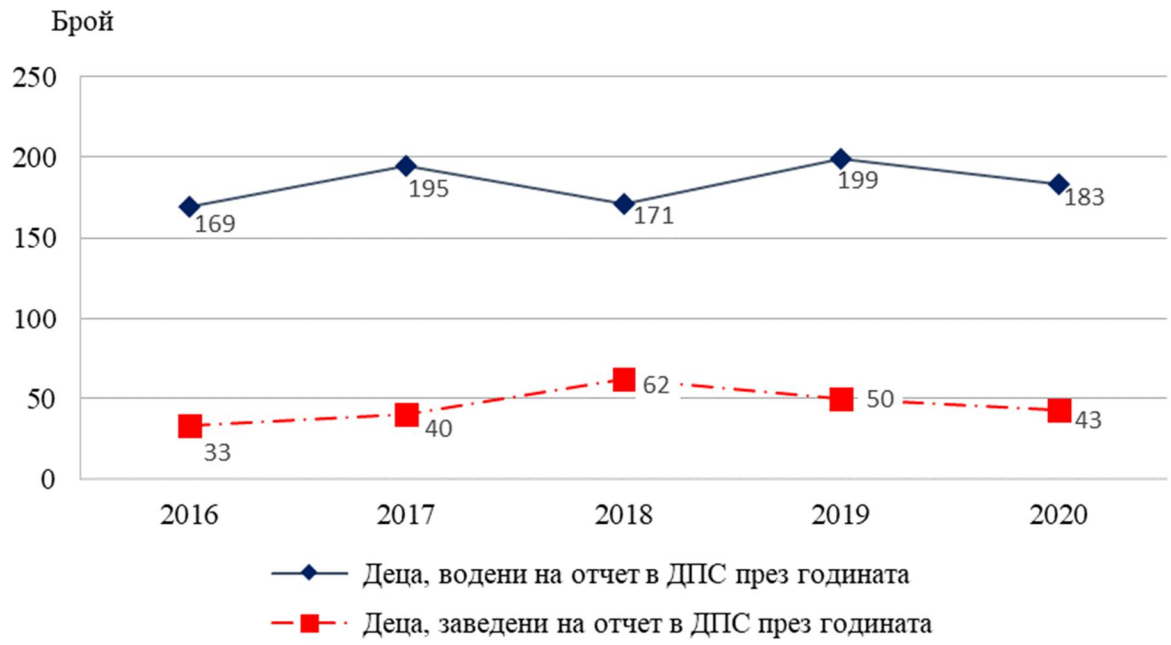

[6]Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на **заведените на отчет**[7] **в ДПС** през 2020 г. малолетни и непълнолетни е 43, или 23.5% от всички водени на отчет лица, като 67.4% от тях са непълнолетни.

През 2020 г. **снети от отчет в ДПС** са 54 малолетни и непълнолетни лица, или 29.5% от водените на отчет през годината:

поради поправяне на поведението - 29 лица (53.7%);

поради навършване на 18-годишна възраст - 24 лица (44.4%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2020 г. през ДПС **са преминали** 116 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 64, или 55.2%, а момичетата са 52 (44.8%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е делът на преминалите през ДПС за:

употреба на психоактивни вещества - 18 лица (15.5%);

бягство от дома (от вкъщи), от специалирана институция или от социална услуга от

резидентен тип - 17 лица (14.6%);

повреждане на обществена и/или частна собственост - 8 лица (6.9%).

Извършени престъпления

През 2020 г. **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления,** са 118.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 77 лица, или 65.3%. Най-висок е делът на извършителите на кражби от домове - 40.3% и на кражби от магазин или другит търговски обекти - 28.6%.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2020 г. на територията на област Ямбол са регистрирани в ДПС 41 деца пострадали от престъпления, от които 16, или 39.0%, са момичета. Малолетни са 14 лица (34.1%), а непълнолетни - 27 (65.9%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2020 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на територията на област Ямбол **са образували** 255 възпитателни дела, от които 155 (60.8%) са образувани по предложение на органите на полицията. Броят на **решените дела** през
годината е 104, като от тях в срок до един месец са решени 63 дела, или 60.6%. **Прекратени** са 149 дела (58.4% от образуваните възпитателни дела). В края на 2020 г. 8 дела, или 3.1% от образуваните, **са останали несвършени**.

През 2020 г. местните комисии са наложили 187 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 138 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 138 общественоопасни деяния[1].

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 109 мерки (58.3%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 30 мерки (16.0%).
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 18 мерки (9.6%);

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 56 лица (40.6%), а непълнолетни - 82 (59.4%);
- момчетата са 125 (90.6%), а момичетата - 13 (9.4%);

[1] Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществена проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включватмалолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС.**

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (http://www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

ОБЛАСТНА АДМИНИСТРАЦИЯ ЯМБОЛ
Ямбол, ул. „Жорж Папазов“ №18
Тел: 046 686814
e-mail: region@yambol.government.bg
www.yambol.government.bg

Местност Ормана
Снимка: Мурат Озтурк